

Г.Л. Прокоф'єв, кандидат
філологічних наук, доцент
Уманський державний
педагогічний університет
імені Павла Тичини

ГУМОР ЯК СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ МОВИ

Одним із факторів, що впливають на процес навчання, є використання гумору в класній аудиторії.

Хоча дослідження гумору вирізняються міждисциплінарним характером, привертають до себе увагу емпіричні дослідження гумору як ефективної стратегії притягнення уваги студентів та покращення атмосфери в класі [1: 94]. М. Денейр відзначає те, що гумор може породжувати, підтримувати та збільшувати зацікавленість з боку присутніх на занятті та сприяти запам'ятовуванню інформації [2: 285]. М. Вагнер та Е. Уріос-Апарісі переконують у тому, що гумор зменшує неспокій студентів та допомагає їм набути практичних навичок у використанні іноземної мови, посилює мотивацію до оволодіння мовою [3: 401]. Я. Хакеторн та ін. провели ґрунтовне дослідження того, яким чином емоційний клімат в аудиторії впливає на процес успішності студентів [4].

Як свідчать аргументи психологів, гумор сприяє навчанню двома способами: прямо через емоційну сферу та стимулювання процесів пізнання, які відповідають за запам'ятовування інформації, та опосередковано – завдяки створенню більш доброзичливої атмосфери в аудиторії, яка, у свою чергу, має позитивний вплив на успішність оволодіння знаннями. З позиції мовної освіти, обидва ці чинники мають важливе значення для визначення доцільності використання гумору у навчанні.

Більшість дослідників та педагогів погоджуються з тим, що для ефективного оволодіння мовними навичками студенти повинні впізнавати та розуміти гумористичні висловлення іноземною мовою. З методичної точки

зору це означає, що гумор може бути корисним джерелом та засобом побудови мовної компетенції. Використовуючи гумор, студенти починають бачити структурні та семантичні відмінності між різними мовами, визначати, які види гумору відповідають мовленнєвому контексту [2: 291]. Зазначається, що в англійській мові є велика кількість фонологічних жартів, у яких зіштовхуються різні значення слів, схожих за звучанням [1: 101].

Для успішного опанування іноземною мовою студенти мають адекватно сприймати гру слів та жарти, бачити невідповідність та вміти інтерпретувати її [4: 116]. Вважається, що жарти та гру слів слід вводити у навчання на підвищеному рівні складності, оскільки на початковому та середньому рівнях студентам бракує мовних та мовленнєвих навичок для розуміння таких висловлень. Щодо вправ із застосуванням перекладу, то складний лінгвістичний гумор є серйозною перешкодою для відтворення як іноземною мовою, так і навпаки. Причина цього полягає в тому, що переклад гумору потребує декодування гумористичного мовлення в його первинному контексті іншою мовою таким чином, щоб успішно передати всі відтінки гумористичного значення та зміст комунікативного наміру мовця загалом.

Отже, введення гумору в процес навчання іноземної мови є засобом мотивації поглибленого вивчення особливих явищ на різних рівнях мови – фонологічному, морфологічному та синтаксичному.

Література

1. Shmitz J.R. Humor as a pedagogical tool in foreign language and translation courses / J.R. Shmitz // *Humor*. – 2002. – Vol. 15. – № 1. – P. 89-113.
2. Deneire M. Humor and foreign language teaching / M. Deneire // *Humor*. – 1995. – Vol.8. – № 3. – P.285-298.
3. Wagner M. The use of humor in the foreign language classroom: Funny and effective? / M. Wagner, E. Urios-Aparisi // *Humor*. – 2011. – Vol. 24 – № 4.–P. 399-434.
4. Hackathorn J. / J. Hackathorn, A.M. Garczynski, K. Blankmeyer et al. // *All kidding aside: Humor increases learning at knowledge and comprehension levels*. –

Journal of the Scholarship of Teaching and Learning. – 2011. – Vol. 11. – № 4. – P. 116-123.